

Zagreb, 5.5.2023.

KLIMATSKI ZAHTJEVI

1. Od Vlade RH tražimo zeleni i pravedan novi plan za Hrvatsku

Klimatska kriza je velika prijetnja za čovječanstvo u cjelini, ali trebamo prepoznati i momente za gradnju održivijeg i pravednijeg društva. Zeleni i pravedan novi plan za Hrvatsku mora biti temeljen ne samo na zelenim politikama, već valja integrirati i socioekonomska prava koji će u isto vrijeme doprinijeti borbi protiv raznih tipova društvenih nejednakosti i siromaštva.

Stoga je potrebno:

- **planski obustaviti sva ulaganja u industriju fosilnih goriva:** stopirati povećanje kapaciteta LNG terminala na Krku i gradnju novih plinovoda, zatvoriti termoelektranu na uvozni ugljen Plomin 2 do 2026., ne dopustiti istraživanje i eksploataciju plina i nafte u RH nakon 2035. godine, postupno napustiti korištenje plina u sektorima toplinarstva i električne energije do 2035. godine, a nakon toga u industriji itd.
- **prekinuti subvencioniranje fosilnih goriva,** a time oslobođena sredstva iz proračuna preusmjeriti u masovno poticanje energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije, prateća istraživanja i razvoj i borbu protiv energetskog siromaštva
- **unaprijediti sve klimatsko-energetske politike,** počevši s Nacionalnim energetske-klimatskim planom i Strategijom niskougljičnog razvoja RH, što podrazumijeva izradu plana smanjenja emisija stakleničkih plinova na nulu najkasnije do 2050. godine. i potpuno uklanjanje mjera, istraživanja i pravaca razvoja koji uključuju fosilna goriva
- omogućiti i poticati građane i građanke i zajednice građana_ki da budu **aktivni sudionici energetske tranzicije**
- osigurati ljudima **mogućnost samoopskrbe,** proizvodnje energije i udruživanja u zajednice proizvođača energije, vodeći računa ne samo o zakonodavnom okviru u

području energetike, već i barijerama koje proizlaze iz drugih zakona

- **kreirati plan za demokratizaciju i decentralizaciju energetskeg sustava**, kako bi energija doista bila u rukama stanovnika ove države, a ne korporacija i pojedinih moćnika
- ulagati u **održivi promet i poticati održivu mobilnost**, osiguravajući adekvatan i dostupan javni prijevoz, posebice u segmentu modernizacije infrastrukture željezničkog prometa; kreirati gradove u kojima će značajan broj dnevnih potreba za migracijama moći zadovoljiti nemotoriziranim vrstama prometa i time smanjivati udio putovanja automobilima; ulagati u pomoćnu infrastrukturu za razvoj e-mobilnosti te poticati prelazak na e-mobilnost i alternativna goriva (u koje se ne ubraja fosilni plin)
- poticati i promovirati **razvoj zelene i održive industrije** stvaranjem nužnih preduvjeta za povlačenje raspoloživih EU sredstava putem hitne prilagodbe i doradu nacionalnih zakona i strategija
- kreirati plan na državnoj razini za **pravednu tranziciju** u sektorima zagađivačke industrije što znači transformaciju gospodarstva na pravedan i uključiv način kako bi se osiguralo održavanje i stvaranje zelenih, kvalitetnih i pristojnih radnih mjesta; treba osigurati prijelaz na zeleno gospodarstvo koje je pravedno prema SVIM radnicima i radnicama te koje ne uništava, već čuva i stvara dobra i kvalitetna radna mjesta; potrebno je predvidjeti i upravljati tranzicijom te pregovarati s radnicima u svakom aspektu koji ih se tiče, poput potreba za novim vještinama i prava na kvalitetnu obuku i cjeloživotno učenje za svakog radnika
- poticati **lokalnu i ekološku proizvodnju hrane** kao niskougličnu mjeru i mjeru prilagodbe na utjecaj već neizbježnih klimatskih promjena, koje sa sobom nose nestabilnost opskrbe hranom i na taj način održivo koristiti prirodna bogatstva Hrvatske i doprinositi zdravlju i blagostanju
- omogućiti jedinicama regionalne i lokalne samouprave provedbu i ulaganje u mjere koje će osigurati adekvatnu **prilagodbu na one klimatske promjene** koje su sada već neizbježne, uključujući infrastrukturu, usluge i edukaciju građana, temeljene većinom na zelenim rješenjima te potičući ih pritom na zaokret prema niskougličnom razvoju i budućnosti
- kreirati **strategiju za borbu protiv energetskeg siromaštva**, uključujući njegovo zakonsko definiranje i kategoriziranje; donijeti službene planove na lokalnim razinama da bi se ono moglo sustavno pratiti te na adekvatan način pristupiti rješavanju problema
- **preusmjeriti dio sredstava koja se ulažu u militarizaciju** granica i vojnu industriju - vojni budžet narastao je na 1 do 1,1 milijardu eura godišnje, dakle oko 270 eura po stanovniku - prema mjerama ublažavanja klimatskih promjena,

mjerama prilagodbe na iste i socioekonomskim mjerama koje će pomoći svim stanovnicima ove države bez obzira odakle došli

- **aktivno uključiti mlade u kreiranje politika** koje se tiču njih i njihove budućnosti; mladi nisu dio rasprave o zelenoj tranziciji, a strateški dokumenti u području mladih ne prepoznaju ozbiljnost stanja iako europska i nacionalna istraživanja pokazuju da je briga za klimu i okoliš mladima pri vrhu prioriteta.

2. Od Hrvatskog sabora tražimo simbolično proglašenje klimatskog izvanrednog stanja odnosno klimatske krize

S obzirom na nedavno objavljen izvještaj Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC), koji jasno ukazuje na alarmantnu situaciju na globalnoj razini, i uzimajući u obzir usvajanje [rezolucije](#) Europskog parlamenta 2019. godine kojom se proglašava klimatska i ekološka kriza u Europi i svijetu, zahtijevamo da Hrvatska **simbolično proglasi izvanredno klimatsko stanje**. Navedenom rezolucijom poziva se na brze, ambiciozne i koordinirane akcije na europskoj i globalnoj razini kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i ograničio rast prosječne globalne temperature na 1,5°C iznad predindustrijske razine.

Tražimo da se jače čuje glas građanki i građana koji su zabrinuti za svoju sadašnjost i budućnost zbog sve intenzivnijih posljedica klimatskih promjena. **Ovo je simbolična razina izvanrednog stanja koja nikako ne znači da Zelena akcija poziva na bilo kakvo ograničenje ustavom zajamčenih sloboda i prava čovjeka i građanina.**

Postoji neosporna znanstvena potvrda da su ljudske aktivnosti povezane s fosilnim gorivima uzrok klimatskih promjena i da smo trenutno suočeni s ozbiljnim posljedicama koje uključuju sve češće i intenzivnije klimatske katastrofe, poput poplava, požara, suša i uragana, ali i porast razine mora, topljenje leda na polovima itd. Ovakve posljedice klimatskih promjena prijete našem zdravlju, bioraznolikosti i kvaliteti života svih ljudi.

Stoga, **pozivamo Hrvatski sabor, kao predstavničko tijelo građana_ki i nositelja zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj, da poduzme akcije** u cilju hitnog smanjenja emisija stakleničkih plinova, promicanja održivog načina života, pravedne tranzicije, zaštite prirodnih resursa i jačanja otpornosti na klimatske promjene. Proglašenje izvanrednog klimatskog stanja odnosno klimatske krize bio bi snažan signal da je vlast svjesna hitnosti situacije i spremna poduzeti sve potrebne korake u borbi protiv klimatske krize.

Zahtjeve potpisuju:

- Zelena akcija
- Zeleni forum
- Društvo za oblikovanje održivog razvoja
- Inicijativa Zeleni Filozofski

- Extinction Rebellion Zagreb
- Fridays For Future Hrvatska
- Sindikat biciklista
- Centar za mirovne studije
- Mreža mladih Hrvatske
- fAKTIV
- Operacija Grad
- Mreža antifašistkinja Zagreba